

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

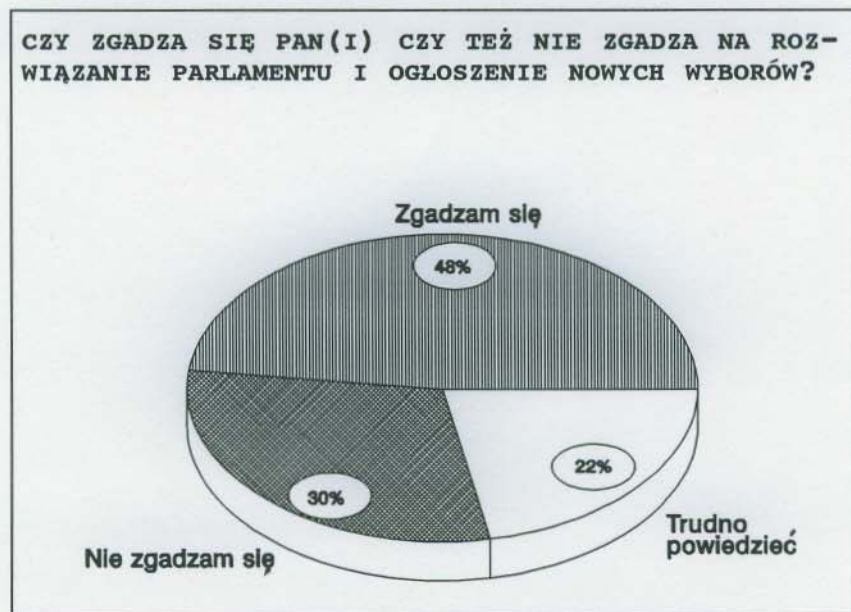
BS/21/17/93

SPOŁECZNY WIZERUNEK SEJMU

Komunikat z badań

Warszawa, luty 1993 r.

- ◆ Propozycja rozwiązania parlamentu i rozpisania nowych wyborów ma dziś więcej zwolenników niż przeciwników.

- ◆ Powszechne jest wśród społeczeństwa przeświadczenie, że Sejm pracuje zbyt wolno i zajmuje się sprawami mało istotnymi, a posłowie ulegają pokusie wykorzystywania swoich funkcji dla prywatnych korzyści.
- ◆ W opiniach badanych dominuje przekonanie, że Sejm raczej jest w konflikcie z pozostałymi instytucjami sprawującymi władzę niż z nimi współpracuje.
- ◆ Znaczna dezaprobatą działalności Sejmu nie świadczy o akceptowaniu rozwiązań autorytarnych, oznaczających rezygnację z demokracją.

Wielu Polakom bliskie zapewne jest myślenie o Sejmie jako o symbolu zmian, które nastąpiły w naszym kraju. Fakt, iż jest to pierwszy po wielu latach Sejm wyłoniony w wolnych wyborach, stanowi o randze tej instytucji w polskim życiu publicznym. Zwłaszcza kilkunastomiesięczny okres istnienia "Sejmu kontraktowego", "półwolnego", utrwalił w społeczeństwie przekonanie o doniosłości demokratycznej procedury wyborczej, będącej swoistym probierzem prawdziwej demokratyzacji systemu politycznego.

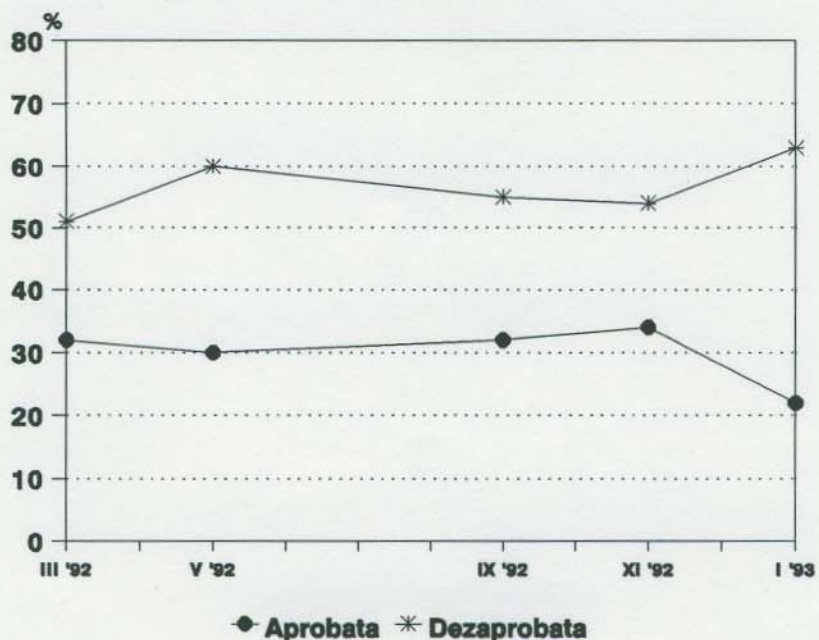
Jak - po półtorarocznym okresie swej działalności - oceniany jest ten parlament, na który Polacy tak długo czekali i z którym wiązali tak duże nadzieje?

W ciągu ubiegłego roku społeczna aprobata działalności Sejmu utrzymywała się niemal na stałym poziomie. Na przełomie roku 1992 i 1993 wyraźnie zmalało społeczne zaufanie do większości instytucji sprawujących władzę¹. Spośród nich najbardziej niekorzystnie oceniono pracę Sejmu. Blisko trzykrotna przewaga negatywnych opinii nad pozytywnymi czyni go obecnie instytucją, której działalność spotyka się z największą dezaprobatą społeczeństwa².

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (31) przeprowadzono w dniach 15-17 stycznia 1993 r. na 1208-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski. Zadane respondentom pytanie brzmiało: "Czy, Pana(i) zdaniem, działalność [wymienionych instytucji i organizacji] dobrze służy społeczeństwu?"

² Ocenie poddawano działalność 15 instytucji i organizacji, obecnych w życiu publicznym: Sejmu, Senatu, prezydenta, rządu, Kościoła, NSZZ "Solidarność", NSZZ "Solidarność '80", OPZZ, NSZZ "Solidarność" RI, ZR "Samobrona", rzecznika praw obywatelskich, NIK, władz lokalnych, policji, wojska.

Zmiany opinii o Sejmie

Z czym wiąże się tak gwałtowne pogorszenie społecznego wizerunku Sejmu? Czy jest to kryzys zaufania do instytucji sprawującej władzę ustawodawczą czy też do tego konkretnego Sejmu i konkretnych osób, które w nim zasiadają?

Za tą drugą interpretacją mógłby przemawiać fakt, iż w ostatnim okresie Sejm pojawiał się w centrum społecznej uwagi głównie w związku ze sprawami kontrowersyjnymi, jak choćby debata nad ustawą antyaborcyjną, uchwalenie zapisu o wartościach chrześcijańskich w radiu i telewizji, czy też bulwersującymi społeczeństwo, jak pojawienie się książki "Erotyczne immunitety" lub informacje o głosowaniu "na dwie ręce". Wydarzenia te zostały źle odebrane przez wiele osób, przyczyniając się tym samym do pogorszenia, i tak już nie najlepszych, opinii o Sejmie i posłach.

Pytanie, czy dana instytucja dobrze czy źle służy społeczeństwu, wydaje się szczególnie stosowne w odniesieniu do parlamentu - organu władzy będącego odzwierciedleniem politycznych preferencji obywateli; posłowie to wszakże ludzie **wybrani** do sprawowania władzy i reprezentowania interesów ogółu wyborców. Informacja, że w opinii większości Polaków Sejm nie służy dobrze społeczeństwu, może więc być interpretowana jednoznacznie: według większości Polaków Sejm nie wywiązuje się ze swej funkcji **reprezentowania** interesów wyborców.

Czy oznacza to, że Polacy mają dość tego Sejmu i chcieliby zastąpić go nowym - lepszym?

				CBOS
<i>Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza na rozwiązanie parlamentu i ogłoszenie nowych wyborów?</i>				
	<u>I' 92</u>	<u>V '92</u>	<u>XII '92</u>	<u>I '93</u>
Zgadzam się	25%	41%	46%	48%
Nie zgadzam się	61%	40%	30%	30%
Trudno powiedzieć	14%	19%	24%	22%

Gdyby ogłoszenie nowych wyborów parlamentarnych zaproponowano przed rokiem, większość Polaków byłaby im przeciwna. Dziś zwolennicy takiego rozwiązania przeważają nad jego przeciwnikami. Rok 1992 przyniósł więc głęboki kryzys zaufania do Sejmu. Jak wynika z analizy danych, respondenci przychylni rozwiązaniu parlamentu częściej od innych deklarują nieufność wobec rządu i prezydenta. Są pesymistami, nie wierzą w możliwość wyjścia kraju z kryzysu gospodarczego. Są to więc ludzie, którzy nie ufają władzy i są

rozczarowani dotychczasowymi zmianami w Polsce. Postulat rozwiązania Sejmu i rozpisania nowych wyborów idzie więc w parze z ogólnie złymi nastrojami społecznymi, z poczuciem zawiedzionych nadziei na pozytywne zmiany.

W tej sytuacji wydaje się zrozumiałe, że niezadowolenie skupiło się na Sejmie. Pozostaje jednak pytanie, czy społeczeństwo czuje się zawiedzione działalnością Sejmu jako instytucji czy też wybranych przez siebie polityków. Innymi słowy - czy chodzi tu o kryzys zaufania do "klasy politycznej" czy też do podstawowej instytucji demokratycznego państwa?

Zasadniczym elementem określającym sens istnienia demokratycznego parlamentu jest procedura wyborcza, która prowadzi do jego wyłonienia. Akceptacja propozycji ogłoszenia wyborów w sytuacji, kiedy obecny parlament nie spełnia społecznych oczekiwań, oznaczałaby więc akceptację wyborów jako **sposobu rozwiązania problemu** niedostatecznego reprezentowania interesów obywateli. Brak zaufania do Sejmu nie oznaczałby więc automatycznie braku zaufania do demokratycznych procedur, pojętych jako formy udziału obywateli w decydowaniu o kształcie państwa. Przypomnijmy, że w styczniu bieżącego roku 28% badanych zaakceptowałoby "rezygnację z demokracji i wprowadzenie rządów silnej ręki", a 52% - byłoby przeciwnych takiemu rozwiązaniu. Dostrzegając więc słabości polskiej demokracji i nurtujące ją problemy, nie jesteśmy bynajmniej skłonni z niej zrezygnować.

W celu uzyskania oceny działalności Sejmu z kilku różnych punktów widzenia, przedstawiliśmy respondentom cztery pary przeciwstawnych poglądów, prosząc ich, aby wybrali ten człon każdej z alternatyw, który bardziej odpowiada ich poglądom.

Czy sądzi Pan(i), że:

- tempo prac Sejmu jest właściwe	4%
czy też	
- Sejm pracuje zbyt opieszale	91%
Trudno powiedzieć	5%
- w minionym roku Sejm na ogół zajmował się sprawami mało istotnymi, zaniedbując te, które są najważniejsze dla kraju	85%
czy też	
- w minionym roku Sejm zajmował się sprawami o podstawowym znaczeniu, kolejno rozwiązując najważniejsze problemy kraju	9%
Trudno powiedzieć	6%
- większość posłów ciężko pracuje w parlamencie	7%
czy też	
- większość posłów za mało pracuje w parlamencie	87%
Trudno powiedzieć	6%
- posłowie głosują czasem za nieobecnych kolegów i nie ma w tym nic złego	2%
czy też	
- posłowie, którzy głosują za kolegów dopuszczają się oszustwa i powinni zostać ukarani	94%
Trudno powiedzieć	4%

Mamy więc druzgocącą krytykę i jednomyślność, jaką rzadko spotyka się w badaniach opinii. Sejm jest postrzegany jako opieszale, zajmujący się sprawami o drugorzędnym znaczeniu, a posłowie w opinii badanych, nie pracują jak należy. Fakt, że jednomyślność z największą siłą ujawniła się akurat w przypadku sprawy głosowania "za kolegów", mógłby świadczyć, iż to właśnie rozmaite skandale i "afery" zwróciły uwagę społeczeństwa na parlament i one właśnie spowodowały gwałtowny spadek aprobaty jego działalności.

Skala dezaprobaty parlamentu jest tak wielka, iż doprawdy trudno o gorszy wizerunek. Ludzie są najwyraźniej głęboko rozczarowani działalnością polityków, wybranych półtora roku temu do sprawowania władzy.

W zasadzie nie ma grupy społeczno-demograficznej, która w stopniu wyraźnie większym od innych byłaby skłonna do pozytywnych ocen (o częstszej niż przeciętna skłonności do ocen negatywnych trudno mówić w sytuacji tak dużej - 85-95% - jednorodności w wyrażaniu dezaprobaty). Jedynie mieszkańcy północnych województw i prywatni przedsiębiorcy nieco częściej (odpowiednio: 16 i 15%) od innych uważali, że posłowie ciężko pracują w parlamencie.

Kolejnego argumentu na rzecz tezy, iż ważnym składnikiem postrzegania parlamentu są opinie o zasiadających w nim ludziach, dostarcza rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie, dotyczące delikatnej i kontrowersyjnej kwestii uczciwości osób, pełniących funkcje publiczne.

		CBOS
<i>Ostatnio słyzy się o politykach, którzy czerpią osobiste korzyści z pełnionych funkcji publicznych. Czy uważa Pan(i), że:</i>		
- wielu posłów w naszym parlamencie dopuszcza się takich czynów		49%
- są tacy posłowie, choć jest ich niewielu		34%
- w ogóle nie ma posłów, którzy czerpaliby osobiste korzyści z pełnionych funkcji publicznych		1%
Trudno powiedzieć		16%

Nie wiemy, w jakim stopniu "czerpanie osobistych korzyści z pełnionych funkcji publicznych" kwalifikowane jest przez respondentów jako naganne. Możemy jednak z dużą dozą prawdopodobieństwa sądzić, że większość ludzi uważa, że takie praktyki nie powinny mieć miejsca. Tymczasem odsetek Polaków, którzy wierzą, że istotnie nasz Sejm wolny jest od takich nadużyć, wynosi **jeden procent**, najlicniejsza zaś grupa respondentów uważa, że wielu posłów wykorzystuje swoje funkcje dla osobistych korzyści. Z pewnością nie jest to opinia, jaką społeczeństwo chciałoby mieć o swoich przedstawicielach. Przeciwnie - od osób piastujących funkcje publiczne oczekuje się z reguły dużo więcej niż od przeciętnych obywateli. Kto więc, może nawet istnieje tu swoista zależność: im bardziej sami jesteśmy podatni na rozmaite pokusy, tym bardziej skłonni jesteśmy potępiać grzechy ludzi, których wybraliśmy do sprawowania władzy.

Opinię, że większość posłów w naszym Sejmie dopuszcza się takich nadużyć, częściej od innych formułowali ludzie w wieku 25-35 lat, mieszkańcy małych miasteczek, pracownicy fizyczno-umysłowi oraz prywatni przedsiębiorcy. Najrzadziej - osoby powyżej 65 roku życia. Nie wynika z tego jednak, że ludzie starsi mają wyjątkowo dobrą opinię o parlamentarzystach - w tej grupie znacznie częściej niż w innych powstrzymywano się od wyrażenia jakiegokolwiek poglądu.

Jak społeczeństwo postrzega Sejm na tle innych instytucji, sprawujących władzę? Czy negatywne opinie o nim są związane z kryzysem zaufania do wszelkich organów władzy państwowej czy też parlamentarzysty są grupą polityków, której społeczeństwo szczególnie nie ufa?

Tabela 1

w procentach

Instytucje władzy	Czy, ogólnie rzecz biorąc, działania [poszczególnych instytucji władzy]:		
	wzmacniają państwo	osłabiają państwo	trudno powiedzieć
Rząd	43	26	31
Prezydent	31	38	31
Sejm	20	50	29
Senat	19	40	41

Zdaniem respondentów, Sejm i Senat w podobnie niewielkim stopniu przyczyniają się do wzmacniania państwa, Sejm wszakże osłabia je bardziej niż Senat. Być może opinie takie wynikają z przekonania o większym zakresie władzy Sejmu, a może z lepszej wiedzy o działalności tej instytucji. Możliwe także, że posłowie, będąc politykami bardziej znanymi niż senatorowie, budzą tym samym większe kontrowersje. Lepsza opinia o władzach wykonawczych (rządzie, prezydencie) może się wiązać z tym, że efekty ich działań są bardziej widoczne na co dzień. Nie bez znaczenia jest tu też zapewne fakt, iż decyzja, podejmowana przez jedną osobę lub wąskie grono ludzi, jest dla społeczeństwa bardziej "czytelna" niż skomplikowana procedura legislacyjna, w wyniku której powstają sejmowe ustawy.

Do wyrażania pozytywnych ocen działalności Sejmu najbardziej skłonni byli uczniowie i studenci, mieszkańcy małych miasteczek oraz pracownicy fizyczno-umysłowi. Wcześniej zauważyliśmy, iż dwie ostatnie grupy respondentów częściej od innych uważały, że posłowie czerpią osobiste korzyści ze swych funkcji. Czy jest to niekonsekwencja, czy też może postępowanie poszczególnych polityków jest oceniane za pomocą innych kryteriów niż efekty pracy parlamentu?

Niekorzystna opinia społeczeństwa o posłach oraz postrzeganie Sejmu jako instytucji raczej osłabiającej niż wzmacniającej państwo, nie może pozostać bez wpływu na opinię o skuteczności rządu krajem. W jakim stopniu parlament zdolny jest współpracować z innymi instytucjami sprawującymi władzę?

Tabela 2

w procentach

<i>Czy uważa Pan(i), że obecnie współpracują, czy pozostają w konflikcie:</i>	Wskazania respondentów		
	Raczej współpracują ze sobą	Raczej pozostają w konflikcie	Trudno powiedzieć
- Sejm i rząd	17	64	18
- Sejm i prezydent	20	58	22
- Sejm i Senat	21	51	28

Najczęściej postrzegany jest konflikt między Sejmem i rządem - a więc między instytucją, której działalność w opinii respondentów najbardziej szkodzi państwu oraz tą, która szkodzi mu najmniej. Zapewne w wielu demokratycznych krajach społeczeństwo także jest przekonane o istnieniu swoistego konfliktu pomiędzy władzą ustawodawczą i wykonawczą. Skoro jednak - jak ma to miejsce w naszym przypadku - przekonaniu temu towarzyszy pogląd, iż działania parlamentu szkodzą państwu, to możemy wnioskować, iż w opinii społeczeństwa polskiemu systemowi politycznemu grozi paraliż. Trudno bowiem w takiej sytuacji mówić o skuteczności rządu państwem.

O konflikcie pomiędzy Sejmem i rządem szczególnie silnie przekonane są osoby pomiędzy 25 a 45 rokiem życia, mieszkańcy miast średniej wielkości, respondenci z południowo-zachodnich województw (m. in. Górnego Śląska). Przedstawiciele zawodów "miejskich" (zwłaszcza inteligencja, pracownicy fizyczno-umysłowi i robotnicy wykwalifikowani) wyrażali taką opinię znacząco częściej niż rolnicy.

Czy z tych krytycznych opinii o Sejmie i przekonania o jego "dysfunkcjonalności" w polskim systemie politycznym skłonni jesteście wyciągać wnioski odnoszące się do ustroju państwa? Respondentom przedstawiono trzy karty, na których umieszczone zostały nazwy instytucji sprawujących władzę: Sejmu, rządu i prezydenta. Zadaniem badanych było takie ułożenie kart, aby na górze znalazła się instytucja, która powinna mieć największy wpływ na sprawy w Polsce, a na dole - ta, która powinna mieć wpływ najmniejszy.

Na pierwszym miejscu umieściło Sejm 31% respondentów, tyle samo osób (31%) - prezydenta, rząd zaś 26% badanych.

Pół roku wcześniej Sejm częściej niż obecnie był wymieniany jako instytucja, która powinna mieć największy wpływ na sprawy kraju: w maju '92 uzyskał on 40% wskazań respondentów (prezydent - 29%, rząd 23% wskazań). **Fakt, iż zaufanie do parlamentu zmniejszyło się, znalazł więc również odbicie w postrzeganiu miejsca tej instytucji w systemie sprawowania władzy.** Obecnie żadna z instytucji nie uzyskała w tych preferencjach zdecydowanej przewagi nad innymi. Każdy z trzech systemów sprawowania władzy - parlamentarny, gabinetowy i prezydencki - zyskałby więc podobną liczbę zwolenników.

W świetle omawianych wyżej krytycznych opinii o parlamencie 31-procentowa grupa osób, które umieściły Sejm na pierwszym miejscu, nie jest mała. Z drugiej jednak strony należy odnotować fakt, iż wielu ludzi skłonnych byłoby przyznać największy wpływ na sprawy kraju instytucjom sprawującym władzę wykonawczą - rządowi lub prezydentowi.

*

*

*

Rok 1992 przyniósł poważny kryzys zaufania do Sejmu. W opinii respondentów parlament nie reprezentuje należycie interesów wyborców, jego działalność raczej osłabia niż wzmacnia państwo, a stosunki Sejmu z pozostałymi instytucjami sprawującymi władze są postrzegane raczej jako konflikt niż jako współpraca. Krytyczne opinie o parlamentarzystach są bardziej jednomyślne niż krytyczne opinie o Sejmie jako instytucji. W rozwiązaniu Sejmu i rozpisaniu nowych wyborów wielu Polaków widzi obecnie szansę uzdrowienia polskiej demokracji.

A N E K S

Tabela 1. Czy sądzi Pan(i), że: 1 - tempo prac Sejmu jest właściwe
2 - Sejm pracuje zbyt opieszale

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	91	5	1204
Płeć				
Mężczyźni	5	91	5	555
Kobiety	4	91	5	649
Wiek				
do 24 lat	5	91	4	145
25-34	2	95	3	221
35-44	3	92	5	267
45-54	3	94	2	176
55-64	4	91	5	218
65 lat i więcej	8	81	11	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	6	88	6	468
Miasto do 20 tys.	4	92	5	137
od 21 do 100 tys.	4	92	4	225
101-500 tys.	3	93	4	216
501 tys. i więcej mieszk.	2	96	2	158
Region				
Północny	6	89	4	143
Zachodni	2	92	6	129
Środkowo-zachodni	4	95	1	181
Środkowy	5	91	3	242
Wschodni	5	89	6	134
Południowo-wschodni	3	86	12	194
Południowo-zachodni	2	95	3	181
Wykształcenie				
Podstawowe	5	87	7	497
Zasadnicze zawodowe	3	92	5	301
Średnie	3	96	1	311
Wyższe	7	89	4	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	6	92	2	84
Prac. umysł. niż. szczebla	2	98	0	85
Pracownicy fiz.- umysł.	0	96	4	48
Robotnicy wykwalifikowani	4	93	3	114
Robotnicy niewykwalifik.	5	90	4	70
Rolnicy	5	90	6	102
Prywatni przedsiębiorcy	0	100	0	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	6	87	8	413
Uczniowie i studenci	0	94	6	38
Bezrobotni	4	92	4	111
Gospodynie domowe i inni	2	93	4	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	5	85	10	125
500 tys. - 999 tys.	3	91	6	351
1000 tys. - 1499 tys.	6	90	4	321
1500 tys. - 1999 tys.	3	92	4	187
2000 tys. i powyżej	4	96	1	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	4	90	6	520
Średnie	5	91	5	533
Dobre	3	96	1	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	5	89	6	93
Raz w tygodniu	5	90	6	681
Kilka razy w roku	3	93	3	307
W ogóle nie uczestniczy	3	94	3	122
Ocena kier. roz. w kraju				
Dobry kierunek	6	90	4	230
Zły kierunek	4	93	4	747
Trudno powiedzieć	3	87	10	227

Tabela 2. Czy sędzi Pan(i), że: 1 - w minionym roku Sejm na ogół zajmował się sprawami mało istotnymi, zaniedbując te, które były najważniejsze dla kraju
2 - w minionym roku Sejm zajmował się sprawami o podstawowym znaczeniu, kolejno rozwiązując najważniejsze problemy kraju
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	86	9	6	1205
Płeć				
Mężczyźni	89	7	4	555
Kobiety	83	10	7	650
Wiek				
do 24 lat	80	13	7	145
25-34	89	8	3	221
35-44	87	8	4	268
45-54	90	8	2	176
55-64	84	9	7	218
65 lat i więcej	80	8	12	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	81	11	7	468
Miasto do 20 tys.	89	5	6	138
od 21 do 100 tys.	90	7	3	225
101-500 tys.	87	8	5	216
501 tys. i więcej mieszk.	87	9	4	158
Region				
Północny	88	10	2	143
Zachodni	87	6	7	129
Środkowozachodni	90	7	3	181
Środkowy	85	10	5	243
Wschodni	86	8	6	134
Południowo-wschodni	77	9	13	194
Południowo-zachodni	87	10	3	181
Wykształcenie				
Podstawowe	80	10	9	498
Zasadnicze zawodowe	89	7	4	301
Średnie	90	8	2	311
Wyższe	86	8	5	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	89	7	4	84
Prac. umysł. niż. szczebla	92	7	0	85
Pracownicy fiz.- umysł.	89	4	7	48
Robotnicy wykwalifikowani	88	9	3	115
Robotnicy niewykwalifik.	88	7	5	70
Rolnicy	85	10	6	102
Prywatni przedsiębiorcy	90	10	0	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	82	9	9	413
Uczniowie i studenci	82	12	6	38
Bezrobotni	86	8	6	111
Gospodynie domowe i inni	83	13	5	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	81	9	10	125
500 tys. - 999 tys.	84	11	5	352
1000 tys. - 1499 tys.	85	10	5	321
1500 tys. - 1999 tys.	87	5	8	187
2000 tys. i powyżej	92	7	0	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	85	8	7	520
Średnie	85	11	5	534
Dobre	90	5	6	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	82	13	5	93
Raz w tygodniu	84	9	7	682
Kilka razy w roku	89	8	3	307
W ogóle nie uczestniczy	87	8	5	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	83	11	6	230
Zły kierunek	88	8	4	748
Trudno powiedzieć	82	8	11	227

Tabela 3. Czy sądzi Pan(i), że: 1 - większość posłów ciężko pracuje w parlamencie 2 - większość posłów za mało pracuje w parlamencie

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	87	6	1204
Płeć				
Mężczyźni	7	88	5	554
Kobiety	7	86	7	650
Wiek				
do 24 lat	10	85	5	145
25-34	4	92	4	221
35-44	6	89	5	267
45-54	7	90	3	176
55-64	7	84	9	218
65 lat i więcej	9	81	10	177
Miejsce zamieszkania				
Wies	10	83	7	468
Miasto do 20 tys.	3	90	6	138
od 21 do 100 tys.	4	89	6	225
101-500 tys.	7	90	3	215
501 tys. i więcej mieszk.	5	89	6	158
Region				
Północny	16	80	4	143
Zachodni	4	88	8	129
Środkowozachodni	3	95	2	181
Środkowy	8	88	4	243
Wschodni	10	85	5	134
Południowo-wschodni	5	80	15	194
Południowo-zachodni	3	93	4	180
Wykształcenie				
Podstawowe	8	84	8	498
Zasadnicze zawodowe	6	90	4	301
Średnie	5	90	4	311
Wyższe	10	84	7	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	11	82	7	83
Prac.umysł.niż.szczebła	5	93	2	85
Pracownicy fiz.- umysł.	1	96	2	48
Robotnicy wykwalifikowani	9	90	1	115
Robotnicy niewykwalifik.	7	85	7	70
Rolnicy	7	89	4	102
Prywatni przedsiębiorcy	15	82	3	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	9	83	8	413
Uczniowie i studenci	0	100	0	38
Bezrobotni	1	91	7	111
Gospodynie domowe i inni	4	89	7	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	3	86	11	125
500 tys. - 999 tys.	8	86	6	352
1000 tys. - 1499 tys.	7	89	4	321
1500 tys. - 1999 tys.	7	86	7	187
2000 tys. i powyżej	7	89	4	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	6	87	7	520
Średnie	8	87	5	534
Dobre	6	88	6	148
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	3	88	9	93
Raz w tygodniu	7	86	7	682
Kilka razy w roku	6	91	3	306
W ogóle nie uczestniczy	11	84	4	122
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	5	89	6	229
Zły kierunek	7	88	5	748
Trudno powiedzieć	9	83	8	227

Tabela 4. Czy sędzi Pan(i), że: 1 - postowie głosują czasem za nieobecnych kolegów i nie ma w tym nic złego
2 - postowie, którzy głosują za kolegów dopuszczają się oszustwa i powinni być ukarani

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	94	4	1205
Płeć				
Mężczyźni	3	94	3	555
Kobiety	1	95	4	650
Wiek				
do 24 lat	2	94	4	145
25-34	3	97	0	221
35-44	1	95	4	268
45-54	2	97	1	176
55-64	2	93	4	218
65 lat i więcej	2	90	8	177
Miejsce zamieszkania				
Wies	2	94	4	468
Miasto do 20 tys.	3	94	3	138
od 21 do 100 tys.	4	92	4	225
101-500 tys.	1	96	3	216
501 tys. i więcej mieszk.	0	97	3	158
Region				
Północny	4	94	2	143
Zachodni	3	94	3	129
Środkowozachodni	2	97	1	181
Środkowy	1	96	3	243
Wschodni	2	92	6	134
Południowo-wschodni	1	92	7	194
Południowo-zachodni	1	95	4	181
Wykształcenie				
Podstawowe	2	92	6	498
Zasadnicze zawodowe	2	96	2	301
Średnie	1	98	1	311
Wyższe	4	92	4	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	4	94	2	84
Prac.umysł.niż.szczebła	0	99	1	85
Pracownicy fiz.- umysł.	0	100	0	48
Robotnicy wykwalifikowani	1	98	1	115
Robotnicy niewykwalifik.	5	94	1	70
Rolnicy	4	95	1	102
Prywatni przedsiębiorcy	0	100	0	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	2	91	6	413
Uczniowie i studenci	0	100	0	38
Bezrobotni	2	92	6	111
Gospodynie domowe i inni	0	96	4	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	3	87	10	125
500 tys. - 999 tys.	2	95	3	352
1000 tys. - 1499 tys.	2	95	3	321
1500 tys. - 1999 tys.	2	96	2	187
2000 tys. i powyżej	2	97	0	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	2	92	5	520
Średnie	2	95	2	534
Dobre	2	98	1	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	2	95	3	93
Raz w tygodniu	2	93	4	682
Kilka razy w roku	2	96	3	307
W ogóle nie uczestniczy	1	97	2	122
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	1	96	3	230
Zły kierunek	2	95	3	748
Trudno powiedzieć	2	91	7	227

Tabela 5. Ostatnio słyszy się o politykach, którzy czerpią osobiste korzyści z pełnionych funkcji publicznych. Czy uważa Pan(i), że:
 1 - wielu posłów w naszym parlamencie dopuszcza się takich czynów
 2 - są tacy posłowie, choć jest ich niewielu 3 - w ogóle nie ma posłów, którzy czerpaliby osobiste korzyści z pełnionych funkcji publicznych
 (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	34	1	16	1205
Płeć					
Mężczyźni	55	34	0	10	553
Kobiety	44	34	1	21	651
Wiek					
do 24 lat	48	32	1	19	145
25-34	61	28	1	9	221
35-44	46	43	1	10	267
45-54	51	38	0	12	176
55-64	50	34	0	16	217
65 lat i więcej	39	28	1	33	180
Miejsce zamieszkania					
Wieś	49	32	1	18	468
Miasto do 20 tys.	57	37	1	5	136
od 21 do 100 tys.	44	36	1	19	228
101-500 tys.	52	37	1	10	216
501 tys. i więcej mieszk.	46	33	0	21	158
Region					
Północny	36	48	2	14	143
Zachodni	62	27	1	10	127
Środkowo-zachodni	52	31	1	16	181
Środkowy	53	26	0	20	242
Wschodni	42	42	0	16	137
Południowo-wschodni	48	31	0	21	194
Południowo-zachodni	49	41	1	9	181
Wykształcenie					
Podstawowe	44	32	1	24	500
Zasadnicze zawodowe	54	34	1	11	299
Średnie	53	36	1	10	311
Wyższe	49	43	0	8	94
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	39	3	7	84
Prac.umysł.niż.szczebła	52	40	0	7	85
Pracownicy fiz.- umysł.	60	35	0	4	48
Robotnicy wykwalifikowani	50	38	1	12	114
Robotnicy niewykwalifik.	55	31	1	13	68
Rolnicy	54	31	0	15	102
Prywatni przedsiębiorcy	73	27	0	0	41
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	44	32	0	24	417
Uczniowie i studenci	61	35	0	4	38
Bezrobotni	43	36	1	20	111
Gospodynie domowe i inni	44	40	0	17	92
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	49	35	0	16	125
500 tys. - 999 tys.	46	31	1	22	351
1000 tys. - 1499 tys.	54	30	0	15	323
1500 tys. - 1999 tys.	46	39	2	13	185
2000 tys. i powyżej	51	41	0	8	197
Ocena własnych war. mater.					
Złe	53	29	1	17	523
Średnie	47	37	0	15	531
Dobre	43	42	1	13	149
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	54	31	0	15	93
Raz w tygodniu	46	35	1	17	682
Kilka razy w roku	55	31	0	14	307
W ogóle nie uczestniczy	46	41	0	12	122
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	45	42	1	13	228
Zły kierunek	54	32	1	13	747
Trudno powiedzieć	38	35	0	26	230

Tabela 6. Czy Pan(i) sądzi, czy ogólnie rzecz biorąc, działania Prezydenta wzmacniają czy też osłabiają państwo? (%)

	Wzmacniają	Oslabiają	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	38	31	1206
Płeć				
Mężczyźni	30	40	30	555
Kobiety	32	37	31	651
Wiek				
do 24 lat	31	28	41	145
25-34	33	40	27	221
35-44	30	41	29	266
45-54	34	41	25	176
55-64	28	44	27	218
65 lat i więcej	31	31	38	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	36	31	467
Miasto do 20 tys.	34	37	29	138
od 21 do 100 tys.	26	43	31	228
101-500 tys.	28	49	23	216
501 tys. i więcej mieszk.	35	26	39	158
Region				
Północny	33	38	29	143
Zachodni	35	39	26	129
Środkowo-zachodni	37	46	17	181
Środkowy	24	30	46	243
Wschodni	29	40	31	137
Południowo-wschodni	28	41	30	193
Południowo-zachodni	35	37	28	180
Wykształcenie				
Podstawowe	32	38	30	500
Zasadnicze zawodowe	27	39	33	300
Średnie	34	42	24	311
Wyższe	28	26	46	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	32	36	84
Prac. umysł. niż. szczebla	39	39	22	85
Pracownicy fiz.- umysł.	40	32	28	48
Robotnicy wykwalifikowani	25	44	31	115
Robotnicy niewykwalifik.	31	44	25	70
Rolnicy	28	45	27	102
Prywatni przedsiębiorcy	13	62	25	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	31	36	33	417
Uczniowie i studenci	43	34	23	38
Bezrobotni	23	39	38	110
Gospodynie domowe i inni	41	29	30	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	28	47	25	124
500 tys. - 999 tys.	31	36	32	352
1000 tys. - 1499 tys.	30	40	30	323
1500 tys. - 1999 tys.	37	35	28	186
2000 tys. i powyżej	31	36	33	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	25	45	30	522
Średnie	33	34	32	533
Dobre	46	31	23	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	30	31	93
Raz w tygodniu	32	36	31	683
Kilka razy w roku	28	42	29	307
W ogóle nie uczestniczy	26	45	28	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	49	24	28	230
Zły kierunek	25	47	28	748
Trudno powiedzieć	33	26	41	229

Tabela 7. Czy Pan(i) sądzi, czy ogólnie rzecz biorąc, działania Senatu wzmocniają czy też osłabiają państwo? (%)

	Wzmocniają	Osłabiają	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	40	41	1206
Płeć				
Mężczyźni	18	43	39	555
Kobiety	19	37	44	651
Wiek				
do 24 lat	13	35	52	145
25-34	17	42	41	221
35-44	18	39	43	266
45-54	22	45	33	176
55-64	19	44	37	218
65 lat i więcej	23	32	45	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	35	43	467
Miasto do 20 tys.	23	39	37	138
od 21 do 100 tys.	17	45	38	228
101-500 tys.	14	46	40	216
501 tys. i więcej mieszk.	12	40	48	158
Region				
Północny	29	40	31	143
Zachodni	17	45	39	129
Środkowozachodni	22	45	34	181
Środkowy	15	31	54	243
Wschodni	18	39	43	137
Południowo-wschodni	17	37	45	193
Południowo-zachodni	16	47	37	180
Wykształcenie				
Podstawowe	22	35	43	500
Zasadnicze zawodowe	13	41	47	300
Średnie	17	48	34	311
Wyższe	22	36	42	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	41	39	84
Prac. umysł. niż. szczebla	27	41	32	85
Pracownicy fiz.- umysł.	21	32	47	48
Robotnicy wykwalifikowani	19	41	39	115
Robotnicy niewykwalifik.	16	45	38	70
Rolnicy	22	44	34	102
Prywatni przedsiębiorcy	9	66	25	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	20	37	43	417
Uczniowie i studenci	22	30	48	38
Bezrobotni	8	40	52	110
Gospodynie domowe i inni	19	33	47	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	21	39	40	124
500 tys. - 999 tys.	19	40	41	352
1000 tys. - 1499 tys.	19	39	42	323
1500 tys. - 1999 tys.	20	38	42	186
2000 tys. i powyżej	16	43	41	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	45	39	522
Średnie	21	37	42	533
Dobre	20	33	48	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	29	47	93
Raz w tygodniu	20	37	43	683
Kilka razy w roku	18	45	37	307
W ogóle nie uczestniczy	9	50	41	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	32	31	37	230
Zły kierunek	16	46	38	748
Trudno powiedzieć	14	29	57	229

Tabela 8. Czy Pan(i) sądzi, czy ogólnie rzecz biorąc, działania rządu wzmacniają czy też osłabiają państwo? (%)

	Wzmacniają	Ostabiają	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	26	31	1206
Płeć				
Mężczyźni	45	28	27	554
Kobiety	42	24	34	651
Wiek				
do 24 lat	37	29	34	145
25-34	49	26	25	221
35-44	41	28	31	266
45-54	43	30	26	176
55-64	41	24	34	218
65 lat i więcej	46	17	37	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	24	31	467
Miasto do 20 tys.	49	27	25	138
od 21 do 100 tys.	38	26	35	228
101-500 tys.	34	35	31	216
501 tys. i więcej mieszk.	53	17	30	158
Region				
Północny	51	19	30	143
Zachodni	47	26	27	129
Środkowozachodni	47	32	21	181
Środkowy	39	20	41	243
Wschodni	41	30	29	137
Południowo-wschodni	47	22	32	193
Południowo-zachodni	32	34	33	180
Wykształcenie				
Podstawowe	41	20	39	500
Zasadnicze zawodowe	35	38	27	300
Średnie	49	28	23	311
Wyższe	58	14	28	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	22	19	84
Prac.umysł.niż.szczebła	49	30	21	85
Pracownicy fiz.- umysł.	51	22	27	48
Robotnicy wykwalifikowani	38	34	28	115
Robotnicy niewykwalifik.	46	21	33	70
Rolnicy	38	40	22	102
Prywatni przedsiębiorcy	18	60	22	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	43	20	37	416
Uczniowie i studenci	54	15	31	38
Bezrobotni	34	29	36	110
Gospodynie domowe i inni	45	20	35	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	48	22	30	124
500 tys. - 999 tys.	40	28	32	352
1000 tys. - 1499 tys.	41	27	31	323
1500 tys. - 1999 tys.	43	30	28	186
2000 tys. i powyżej	51	20	29	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	31	34	522
Średnie	47	22	30	533
Dobre	54	22	24	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	56	14	30	93
Raz w tygodniu	43	26	30	683
Kilka razy w roku	40	28	32	307
W ogóle nie uczestniczy	39	29	32	121
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	69	8	23	229
Zły kierunek	35	35	30	748
Trudno powiedzieć	44	14	41	229

Tabela 9. Czy Pan(i) sądzi, czy ogólnie rzecz biorąc, działania Sejmu wzmacniają czy też osłabiają państwo? (%)

	Wzmacniają	Oslabiają	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	50	29	1206
Płeć				
Mężczyźni	22	53	26	555
Kobiety	19	48	32	651
Wiek				
do 24 lat	22	47	31	145
25-34	22	55	22	221
35-44	18	51	30	266
45-54	18	57	25	176
55-64	22	49	30	218
65 lat i więcej	21	41	38	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	45	31	467
Miasto do 20 tys.	27	53	20	138
od 21 do 100 tys.	18	51	30	228
101-500 tys.	10	58	31	216
501 tys. i więcej mieszk.	18	52	29	158
Region				
Północny	24	51	25	143
Zachodni	22	46	33	129
Środkowo-zachodni	26	55	19	181
Środkowy	20	42	39	243
Wschodni	26	49	25	137
Południowo-wschodni	15	53	32	193
Południowo-zachodni	13	58	28	180
Wykształcenie				
Podstawowe	20	44	36	500
Zasadnicze zawodowe	18	56	27	300
Średnie	22	56	23	311
Wyższe	26	49	25	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	21	52	26	84
Prac.umysł.niż.szczebła	26	58	15	85
Pracownicy fiz.- umysł.	29	41	30	48
Robotnicy wykwalifikowani	15	54	31	115
Robotnicy niewykwalifik.	20	59	21	70
Rolnicy	22	53	25	102
Prywatni przedsiębiorcy	12	74	14	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	21	45	34	417
Uczniowie i studenci	32	40	28	38
Bezrobotni	17	49	34	110
Gospodynie domowe i inni	16	50	34	92
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	25	51	24	124
500 tys. - 999 tys.	20	50	30	352
1000 tys. - 1499 tys.	19	53	28	323
1500 tys. - 1999 tys.	17	52	30	186
2000 tys. i powyżej	25	47	28	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	57	29	522
Średnie	24	47	28	533
Dobre	30	38	32	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	41	39	93
Raz w tygodniu	23	48	30	683
Kilka razy w roku	16	58	26	307
W ogóle nie uczestniczy	20	53	27	122
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	31	44	25	230
Zły kierunek	18	55	27	748
Trudno powiedzieć	18	43	39	229

Tabela 10. Czy uważa Pan(i), że obecnie Sejm i rząd raczej współpracują ze sobą czy też raczej są w konflikcie? (%)

	Raczej współpracują ze sobą	Raczej są w konflikcie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	64	18	1203
Płeć				
Mężczyźni	20	66	14	554
Kobiety	15	63	22	648
Wiek				
do 24 lat	18	57	26	145
25-34	18	71	11	221
35-44	14	72	14	266
45-54	14	64	23	174
55-64	20	62	18	218
65 lat i więcej	20	56	24	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	60	21	466
Miasto do 20 tys.	23	62	15	136
od 21 do 100 tys.	12	74	14	228
101-500 tys.	15	69	16	216
501 tys. i więcej mieszk.	18	61	22	158
Region				
Północny	30	51	19	143
Zachodni	11	70	18	129
Środkowozachodni	23	67	9	181
Środkowy	14	59	26	242
Wschodni	14	67	19	137
Południowo-wschodni	15	65	20	194
Południowo-zachodni	15	73	12	177
Wykształcenie				
Podstawowe	18	59	23	497
Zasadnicze zawodowe	15	66	19	300
Średnie	18	72	11	311
Wyższe	17	68	15	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	14	74	12	84
Prac. umysł. niż. szczebla	19	72	10	85
Pracownicy fiz. - umysł.	13	77	9	48
Robotnicy wykwalifikowani	11	72	17	113
Robotnicy niewykwalifik.	12	68	20	70
Rolnicy	22	55	22	101
Prywatni przedsiębiorcy	15	68	18	41
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	20	57	23	416
Uczniowie i studenci	15	77	8	38
Bezrobotni	13	70	17	111
Gospodynie domowe i inni	22	63	16	91
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	20	61	18	124
500 tys. - 999 tys.	17	65	18	350
1000 tys. - 1499 tys.	16	63	21	321
1500 tys. - 1999 tys.	16	63	21	187
2000 tys. i powyżej	19	68	13	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	68	17	519
Średnie	18	62	21	533
Dobre	25	63	12	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	54	25	93
Raz w tygodniu	17	64	19	681
Kilka razy w roku	18	65	17	307
W ogóle nie uczestniczy	13	72	15	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	28	60	12	230
Zły kierunek	15	69	16	744
Trudno powiedzieć	14	55	32	230

Tabela 11. Czy uważa Pan(i), że obecnie Sejm i Prezydent raczej współpracują ze sobą czy też raczej są w konflikcie?

(%)

	Raczej współpracują ze sobą	Raczej są w konflikcie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	58	22	1203
Płeć				
Mężczyźni	21	63	16	554
Kobiety	19	54	27	648
Wiek				
do 24 lat	29	47	24	145
25-34	14	68	18	221
35-44	18	64	18	266
45-54	17	54	28	174
55-64	22	59	19	218
65 lat i więcej	23	49	28	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	54	23	466
Miasto do 20 tys.	24	56	19	136
od 21 do 100 tys.	13	68	19	228
101-500 tys.	17	64	20	216
501 tys. i więcej mieszk.	20	52	28	158
Region				
Północny	33	47	20	143
Zachodni	17	62	21	129
Środkowozachodni	26	62	12	181
Środkowy	19	53	28	242
Wschodni	15	56	29	137
Południowo-wschodni	14	57	30	194
Południowo-zachodni	17	70	12	177
Wykształcenie				
Podstawowe	22	51	27	497
Zasadnicze zawodowe	17	64	19	300
Średnie	18	66	16	311
Wyższe	24	51	24	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	49	16	84
Prac. umysł. niż. szczebla	11	64	25	85
Pracownicy fiz.- umysł.	13	78	10	48
Robotnicy wykwalifikowani	14	69	17	113
Robotnicy niewykwalifik.	15	58	27	70
Rolnicy	22	60	18	101
Prywatni przedsiębiorcy	12	74	14	41
Bierni zawodowo				
Rencisci i emeryci	21	52	26	416
Uczniowie i studenci	22	66	12	38
Bezrobotni	19	53	28	111
Gospodynie domowe i inni	24	57	19	91
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	20	54	26	124
500 tys. - 999 tys.	20	58	23	350
1000 tys. - 1499 tys.	19	59	22	321
1500 tys. - 1999 tys.	18	61	21	187
2000 tys. i powyżej	25	57	18	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	18	61	21	519
Średnie	20	57	24	533
Dobre	27	55	18	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	15	58	27	93
Raz w tygodniu	20	57	23	681
Kilka razy w roku	21	59	20	307
W ogóle nie uczestniczy	19	65	16	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	29	53	18	230
Zły kierunek	18	64	18	744
Trudno powiedzieć	17	45	38	230

Tabela 12. Czy uważa Pan(i), że obecnie Sejm i Senat raczej współpracują ze sobą czy też raczej są w konflikcie? (%)

	Raczej współpracują ze sobą	Raczej są w konflikcie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	51	28	1203
Płeć				
Mężczyźni	23	54	23	554
Kobiety	19	49	32	648
Wiek				
do 24 lat	26	40	33	145
25-34	20	52	28	221
35-44	24	55	22	266
45-54	14	56	30	174
55-64	20	56	24	218
65 lat i więcej	21	43	35	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	48	29	466
Miasto do 20 tys.	26	47	28	136
od 21 do 100 tys.	15	57	28	228
101-500 tys.	22	53	25	216
501 tys. i więcej mieszk.	17	53	30	158
Region				
Północny	40	39	22	143
Zachodni	18	56	26	129
Środkowozachodni	18	63	19	181
Środkowy	18	44	39	242
Wschodni	23	48	29	137
Południowo-wschodni	11	54	35	194
Południowo-zachodni	25	55	21	177
Wykształcenie				
Podstawowe	21	46	33	497
Zasadnicze zawodowe	19	54	26	300
Średnie	19	58	22	311
Wyższe	28	46	25	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	58	18	84
Prac. umysł. niż. szczebla	22	59	20	85
Pracownicy fiz.- umysł.	15	63	22	48
Robotnicy wykwalifikowani	21	56	23	113
Robotnicy niewykwalifik.	17	43	40	70
Rolnicy	16	55	29	101
Prywatni przedsiębiorcy	19	64	17	41
Bierni zawodowo				
Rencisci i emeryci	20	49	32	416
Uczniowie i studenci	30	42	28	38
Bezrobotni	19	52	29	111
Gospodynie domowe i inni	31	39	30	91
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	16	57	27	124
500 tys. - 999 tys.	21	49	30	350
1000 tys. - 1499 tys.	19	49	31	321
1500 tys. - 1999 tys.	20	52	27	187
2000 tys. i powyżej	26	54	20	197
Ocena własnych war. mater.				
Złe	18	55	27	519
Średnie	22	49	29	533
Dobre	27	46	27	149
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	49	32	93
Raz w tygodniu	21	50	29	681
Kilka razy w roku	21	55	24	307
W ogóle nie uczestniczy	22	52	26	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	26	50	24	230
Zły kierunek	20	56	24	744
Trudno powiedzieć	18	37	45	230

Tabela 13. Uszeregowanie Sejmu wśród instytucji władzy według postulowanego wpływu na sprawy w Polsce

(%)

	na pierwszym miejscu	na drugim miejscu	na trzecim miejscu	na tym samym poziomie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	25	31	5	8	1207
Płeć						
Mężczyźni	35	23	31	5	6	554
Kobiety	27	26	31	5	10	652
Wiek						
do 24 lat	21	28	37	6	8	145
25-34	30	25	36	4	4	221
35-44	28	28	34	5	5	267
45-54	35	26	26	6	8	176
55-64	39	20	25	5	11	218
65 lat i więcej	30	21	30	3	15	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	29	22	33	6	10	468
Miasto do 20 tys.	33	22	31	5	9	138
od 21 do 100 tys.	32	25	31	5	8	227
101-500 tys.	33	29	26	5	8	216
501 tys. i więcej mieszk.	31	28	34	3	5	158
Region						
Północny	35	29	28	4	5	142
Zachodni	32	21	37	5	6	129
Środkowozachodni	35	28	34	0	3	181
Środkowy	32	19	32	6	11	243
Wschodni	28	21	41	4	6	137
Południowo-wschodni	30	25	22	10	13	194
Południowo-zachodni	26	31	29	4	10	180
Wykształcenie						
Podstawowe	29	22	31	5	13	500
Zasadnicze zawodowe	27	25	36	6	7	300
Średnie	32	28	32	5	4	311
Wyższe	51	27	20	2	0	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	39	27	27	6	1	84
Prac. umysł. niż. szczebla	40	20	33	5	2	85
Pracownicy fiz.- umysł.	16	27	43	10	4	47
Robotnicy wykwalifikowani	22	27	36	5	9	115
Robotnicy niewykwalifik.	30	32	24	8	6	70
Rolnicy	28	23	31	8	10	102
Prywatni przedsiębiorcy	43	2	50	2	3	41
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	30	23	30	4	12	416
Uczniowie i studenci	27	33	26	7	8	38
Bezrobotni	36	31	20	5	8	111
Gospodynie domowe i inni	30	23	40	1	6	92
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys. zł	35	25	25	4	11	125
500 tys. - 999 tys.	29	28	27	7	8	352
1000 tys. - 1499 tys.	24	26	37	5	8	323
1500 tys. - 1999 tys.	35	18	32	5	10	186
2000 tys. i powyżej	38	20	34	2	6	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	26	27	5	10	522
Średnie	30	22	37	5	7	533
Dobre	29	29	28	4	9	149
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	28	19	35	5	13	93
Raz w tygodniu	29	26	32	6	8	684
Kilka razy w roku	35	21	33	4	6	307
W ogóle nie uczestniczy	34	30	22	3	12	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju						
Dobry kierunek	29	27	33	5	7	230
Zły kierunek	31	24	32	5	9	747
Trudno powiedzieć	34	25	28	5	8	230

Tabela 14. Uszeregowanie Prezydenta wśród instytucji władzy według postulowanego wpływu na sprawy w Polsce

(%)

	na pierwszym miejscu	na drugim miejscu	na trzecim miejscu	na tym samym poziomie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	27	28	5	8	1207
Płeć						
Mężczyźni	31	30	28	6	6	555
Kobiety	31	26	29	4	10	652
Wiek						
do 24 lat	37	25	25	4	8	145
25-34	34	32	25	5	4	221
35-44	30	29	31	5	5	268
45-54	30	25	31	6	8	176
55-64	26	27	32	4	11	218
65 lat i więcej	29	26	26	4	15	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	31	29	24	6	10	468
Miasto do 20 tys.	28	34	24	5	9	138
od 21 do 100 tys.	28	29	30	4	8	228
101-500 tys.	29	21	37	5	8	216
501 tys. i więcej mieszk.	38	22	32	3	5	158
Region						
Północny	33	20	38	3	6	143
Zachodni	28	36	25	5	6	129
Środkowozachodni	35	27	34	1	3	181
Środkowy	30	29	25	6	11	243
Wschodni	36	35	20	4	6	137
Południowo-wschodni	24	30	23	10	13	194
Południowo-zachodni	32	18	35	4	10	180
Wykształcenie						
Podstawowe	32	25	25	5	13	500
Zasadnicze zawodowe	32	29	26	6	7	301
Średnie	32	31	29	5	4	311
Wyższe	21	27	50	2	1	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	25	34	35	3	2	84
Prac. umysł. niż. szczebla	32	30	32	4	2	85
Pracownicy fiz.- umysł.	28	34	23	9	6	48
Robotnicy wykwalifikowani	29	29	27	5	9	115
Robotnicy niewykwalifik.	32	16	38	8	6	70
Rolnicy	29	29	24	8	10	102
Prywatni przedsiębiorcy	30	48	16	3	3	41
Bierni zawodowo						
Rencisci i emeryci	34	24	25	4	12	416
Uczniowie i studenci	35	28	22	7	8	38
Bezrobotni	22	27	38	5	8	111
Gospodynie domowe i inni	34	27	32	1	6	92
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys. zł	23	37	25	4	11	125
500 tys. - 999 tys.	34	26	26	7	8	352
1000 tys. - 1499 tys.	34	26	27	5	8	323
1500 tys. - 1999 tys.	29	26	29	6	10	186
2000 tys. i powyżej	27	29	37	2	6	197
Ocena własnych war. mater.						
Złe	30	26	29	5	10	523
Średnie	33	32	24	5	7	533
Dobre	28	17	42	4	9	149
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	29	34	20	5	13	93
Raz w tygodniu	32	28	27	5	8	685
Kilka razy w roku	28	28	32	5	6	307
W ogóle nie uczestniczy	31	20	35	3	12	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju						
Dobry kierunek	36	25	27	5	7	230
Zły kierunek	30	29	27	5	9	748
Trudno powiedzieć	28	25	33	4	8	230

Tabela 15. Uszeregowanie Rządu wśród instytucji władzy według postulowanego wpływu na sprawy w Polsce

(%)

	na pierwszym miejscu	na drugim miejscu	na trzecim miejscu	na tym samym poziomie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	35	26	5	8	1207
Płeć						
Mężczyźni	24	36	29	5	6	555
Kobiety	28	33	24	5	10	652
Wiek						
do 24 lat	33	33	22	4	8	145
25-34	28	34	28	5	4	221
35-44	31	33	25	5	5	268
45-54	23	36	27	6	8	176
55-64	19	37	27	5	11	218
65 lat i więcej	22	34	25	4	15	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	25	33	26	6	10	468
Miasto do 20 tys.	25	30	32	4	9	138
od 21 do 100 tys.	28	33	26	5	8	228
101-500 tys.	29	37	22	4	8	216
501 tys. i więcej mieszk.	23	42	27	3	5	158
Region						
Północny	25	42	23	4	6	143
Zachodni	30	33	27	4	6	129
Środkowozachodni	27	42	28	1	3	181
Środkowy	22	35	26	6	11	243
Wschodni	28	35	28	3	6	137
Południowo-wschodni	24	22	30	11	13	194
Południowo-zachodni	30	36	19	4	10	180
Wykształcenie						
Podstawowe	21	35	26	5	13	500
Zasadnicze zawodowe	30	34	24	5	7	301
Średnie	29	33	29	5	4	311
Wyższe	30	42	26	2	1	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	36	28	28	6	2	84
Prac. umysł. niż. szczebla	24	43	28	3	2	85
Pracownicy fiz. - umysł.	41	25	19	9	6	48
Robotnicy wykwalifikowani	37	30	19	4	9	115
Robotnicy niewykwalifik.	24	38	24	8	6	70
Rolnicy	26	31	25	8	10	102
Prywatni przedsiębiorcy	22	44	28	3	3	41
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	20	36	27	4	12	416
Uczniowie i studenci	24	24	37	7	8	38
Bezrobotni	29	29	29	5	8	111
Gospodynie domowe i inni	29	44	20	1	6	92
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys. zł	27	23	35	4	11	125
500 tys. - 999 tys.	23	31	30	8	8	352
1000 tys. - 1499 tys.	30	35	23	4	8	323
1500 tys. - 1999 tys.	21	40	24	5	10	186
2000 tys. i powyżej	29	43	20	2	6	197
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	33	28	5	10	523
Średnie	27	35	26	5	7	533
Dobre	30	40	17	4	9	149
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	25	29	28	5	13	93
Raz w tygodniu	26	33	27	5	8	685
Kilka razy w roku	27	39	23	5	6	307
W ogóle nie uczestniczy	21	38	27	3	12	122
Ocena kier. rozw. syt. w kraju						
Dobry kierunek	26	36	27	4	7	230
Zły kierunek	27	34	26	5	9	748
Trudno powiedzieć	25	37	26	5	8	230